

Itämerenluotsin tutkinto

1 Itämerenluotsin tutkinto

Itämerenluotsin tutkinto koostuu itämerenluotsin käsikirjasta ja/tai luotsaussuunnitelmasta, haastattelusta ja teoriakokeesta.

Luotsauslain (561/2023) 57 §:n mukainen itämerenluotsin tutkinto sisältää seuraavat aihealueet:

1. Itämeren alueen keskeiset reitit sekä reittijakojärjestelmät, VTS-palvelut, alusten raportointijärjestelmät ja muut reittejä koskevat toiminnalliset rajoitteet
2. merenkulullisiin varoituksiin, jäänmurtaja-avustukseen sekä hinaaja-avustukseen liittyvät keskeiset seikat
3. ympäristönsuojelu ja meripelastustoiminta Itämeren alueella
4. aluksen käsittelyyn liittyvät tekijät
5. Itämeren alueen kansalliset luotsausalueet, luotsipaikat sekä luotsin tilaaminen
6. englannin kielen taito
7. aluksen sisäinen kommunikaatio samoin kuin kommunikaatio alukselta ulospäin
8. kansainväliset säännöt yhteentörmäyksien ehkäisemiseksi merellä

2 Itämerenluotsin tutkinnon sisältö

2.1 Suoritusjärjestys

Itämerenluotsin tutkinnossa tehdään ensin itämerenluotsin käsikirja ja luotsaussuunnitelma. Käsikirjan ja luotsaussuunnitelman jälkeen hakija osallistuu haastatteluun. Hyväksytyn haastattelun jälkeen hakija suorittaa teoriakokeen.

2.2 Itämerenluotsin käsikirja

Itämerenluotsin lupakirjaa hakevan tulee tehdä henkilökohtainen käsikirja, joka noudattaa Itämerenluotsaus viranomaiskomission yhteisymmärryspöytäkirjassa¹ olevia vaatimuksia tai vaihtoehtoisesti itämerenluotsin käsikirja ja henkilökohtainen luotsaussuunnitelma.

Käsikirjassa on oltava vähintään seuraavat tarvittavat tiedot tai viittaus virallisiin tietolähteisiin:

1. Kuvaus itämerenluotsauksen etukäteissuunnittelusta.
Kuvaa yksityiskohtaisesti, miten itämerenluotsi valmistautuu luotsaukseen.
2. Kuvaus aluksella tapahtuvasta kommunikoinnista aloitettaessa itämerenluotsausta.

¹ Sisältö on Itämerenluotsaus viranomaiskomission yhteisymmärryspöytäkirjasta Memorandum of Understanding (MoU) of the Baltic Pilotage Authorities Commission (BPAC) on deepsea pilotage in the Baltic Sea area.

9.10.2025

Kuvaa yksityiskohtaisesti, mitä tietoja itämerenluotsin ja aluksen päällikön/komentosiltatiimin kanssa tulee käydä läpi ennen luotsauksen alkamista sekä muita mahdollisia huomioitavia asioita itämerenluotsauksen aloittamisessa.

3. Määrittele aluksen suorituskykyyn vaikuttavia tekijöitä.
4. Listaus Itämeren alueen pääväylistä, mukaan lukien suurin sallittu syväys Tanskan salmissa sekä muista kapeista väylistä ja satamalähestymisistä.

Listaa Itämerenalueen pääväylät, kapeat väylät, Tanskan salmien pääväyliä tiedot ja tietolähteet eri satamalähestymisistä sekä muut mahdolliset huomioitavat asiat Itämeren alueella tai satamin läheisyydessä.
5. Listaus olemassa olevista liikenteenjakojärjestelmistä ja muista mahdollisista reittijärjestelmistä.
6. Selvitys olemassa olevista Itämeren alusliikennepalveluista ja alusten ilmoitusjärjestelmistä.
7. Listaus Itämeren alueen varoituksia merenkulkijoille -järjestelmät ja tietolähteet.
8. Selvitys jäänmurtopalvelua koskevista sääntöjen ja liikennerajoitusten tietolähteistä.
9. Selvitys Itämeren alueen ympäristönsuojelua koskevista säännöksistä.

Selvitys Itämeren alueen vaatimuksista koskien alusten päästörajoituksia PSSA-alueilla (erityisesti suojellut merialueet) sekä listaus merenkulun ympäristösäädöksistä ja määräyksistä, jotka koskevat Itämeren aluetta.

Tiedot raportointivelvoitteista ja viranomaistiedot öljyvudon tai muun saastumisen tapahtuessa.
10. Listaus Itämeren alueen meripelastusviranomaisista ja yhteydenottotavoista sekä kuvaus OSC:n (On-Scene Coordinator) vastuista ja velvollisuudesta. Lisäksi kuvaus, miten MAS-toimintoihin (Maritime Assistance Service) saadaan yhteys Itämerenalueella.
11. Luettelo ja selvitys kansallisia luotsauspalveluita tarjoavista toimijoista ja luotsien tilausmenettelyistä.
12. Selvitys luotsin ottoa ja jättöä koskevista vaatimuksista ja menettelyistä.

Selvityksen tulisi sisältää, mitä asioita luotsin tulee ottaa huomioon ja varmistua turvallisessa siirtymisessä alukseen tai aluksesta.

2.3 Luotsaussuunnitelma

Hakija tekee luotsaussuunnitelman annettujen satamien tai alueiden välillä annetulla aluksella. Luotsaussuunnitelman tulee olla riittävän yksityiskohtainen.

Hakijan tulee pyytää Liikenne- ja viestintävirastolta aluksen tiedot sekä satamien tai alueiden tiedot sähköpostiosoitteesta: luotsausasiat@traficom.fi.

Luotsaussuunnitelma tulee toimittaa Liikenne- ja viestintävirastoon hyväksyttäväksi ennen haastattelua sähköpostiosoitteeseen: luotsausasiat@traficom.fi.

9.10.2025

2.4 Haastattelu ja teoriakoe

Hakijaa haastatellaan ennen teoriakokeeseen osallistumista. Haastattelu koostuu käsikirjan sisältöön ja itämerenluotsaukseen liittyvistä kysymyksistä.

Hyväksytyin haastattelun jälkeen hakija tekee teoriakokeen valvottuna. Aikaa varataan yhteensä kaksi tuntia.

Haastattelussa tai teoriakokeessa voi olla suomen- ja englanninkielisiä kysymyksiä.

Teoriakokeen sisältö perustuu luotsauslain (561/2023) 57 §:n sisältöön.

Hakijan tulee sopia Liikenne- ja viestintäviraston kanssa haastattelu- ja teoriakoeaika sähköpostitse osoitteesta: luotsausasiat@traficom.fi.

3 Hakemus

Itämeren luotsin lupakirjahakemuksen voi tehdä vapaamuotoisesti ja siihen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

1. voimassa oleva merikapteeninkirja, jos pätevyyskirja on ulkomaalainen;
2. voimassa oleva laivaväen lääkärintodistus, joka oikeuttaa toimimaan kansipalveluksessa;
3. selvitys meripalvelusta Itämeren alueella (vähintään 30 kuukautta meripalvelua bruttovetoisuudeltaan vähintään 3 000 aluksen kansipäällystätehtävissä, josta vähintään 12 kuukautta Itämeren alueella tai vähintään 5 vuotta kokemusta luotsina toimimisesta Itämeren alueella);
4. vapaamuotoinen selvitys kattavasta jäänavigointikokemuksesta Itämeren alueella;
5. todistus korkeintaan 12 kuukautta ennen hakemuksen toimittamista suoritetusta itämerenluotsin tutkinnosta;
6. itämerenluotsin käsikirja ja
7. luotsaussuunnitelma.

Hakemus liitteineen tulee lähettää sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@traficom.fi.

4 Lisätietoja antaa

Aino-Maija Alstela, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Sähköpostiosoite: luotsausasiat@traficom.fi